

Esitys pelastuslaitoksen toiminta- ja taloussuunnitelmaksi vuodelle 2023
501/02.02.00.00/2022

Turvallisuuden ja varautumisen lautakunta 23.11.2022 § 55

Lisätiedot Pelastusjohtaja Markus Viitaniemi puh. 050-5118342

Päätösehdotus va. Pelastusjohtaja:

Turvallisuuden ja varautumisen lautakunta esittää aluehallitukselle ja edelleen aluevaltuustolle, että

1. Pelastuslaitoksen taloudelliset tavoitteet hyväksytään talousarvioesityksen mukaisesti ja alijäämän kattamisen edellyttämän määrärahamuutokset kohdennetaan uudestaan, kun talouden tavoiteohjelman tarkemmat toimenpiteet ovat selvillä.
2. Pelastuslaitoksen toiminalliset tavoitteet ja painopisteet hyväksytään esittelytekstin mukaisina.
3. Hyvinvointialuekonsernin varautumisen toiminnalliset tavoitteet ja painopisteet hyväksytään esittelytekstin mukaisina.

Päätös Päätösehdotus hyväksyttiin.

Ilkka Hiltunen esitti kirjattavaksi pöytäkirjaan, että pelastuslaitokselle kohdistettu 0,9 milj. euron talouden tavoiteohjelma vaarantaa potilasturvallisuuden sekä pelastustoimen ja ensihoitopalvelun lakisääteisen palvelutason toteutumisen. Matti Pesonen kannatti Ilkka Hiltusen esitystä.

Laura Tiittanen esitti lisättäväksi pöytäkirjaan, että ensihoitopalveluun kohdistettavat säästötoimet aiheuttavat heijastusvaikutuksia terveydenhuoltopalveluihin ja ikäihmisten kotiin vietäviin palveluihin sekä vaarantavat palveluintegraation kehityksen. Timo Vornanen kannatti Laura Tiittasen esitystä.

Selostus

Pelastuslaitoksen ulkoisten toimintatuottojen on arvioitu olevan 6,4 milj. euroa ja toimintakulujen 27,5 milj. euroa sekä poistojen ja arvonalenemiset 1,1 milj. euroa. Pelastuslaitoksen laskennallinen katettava alijäämä on noin 0,9 milj. euroa. Pelastustoimen laskennallinen valtion rahoitus on vuodelle 2023 noin 16,4 milj. euroa ja ensihoitopalveluiden valtion rahoitus on 5,8 milj. euroa. Ensihoitopalveluiden ulkoisten toimintatuottojen ja asiakasmaksujen arvioidaan olevan 6,1 milj. euroa. Pelastustoimen ulkoisten toimintatuottojen arvioidaan olevan 0,3 milj. euroa.

Hyvinvointialueen ja toimialueiden tuloslaskelmat on valmisteltu teknisesti siten, että kunkin tuloslaskelman alijäämä on kohdennettu toimintakulujen

kuluerien suhteessa käänteisesti, jolloin tuloslaskemat päätyvät nolnaan. Alijäämän kattamisen edellyttämän määrärahamuutokset tullaan kohdentamaan uudestaan, kun talouden tavoiteohjelman tarkemmat toimenpiteet ovat selvillä.

Pelastuslaitoksen investointien määrä vuodelle 2023 on 1,22 milj. euroa. Lisäksi investointeja vastaaviin sopimuksiin sisältyvät Pekkalan ja Outokummun pelastusasemien uudisrakentaminen.

Pelastustoimen toiminalliset tavoitteet ja painopisteet vuodelle 2023

Pelastustoimen palvelutasopäätös uusitaan vuoden 2023 aikana vastaamaan sisäministeriön asetuksessa määriteltyä sisältöä ja rakenteita. Palvelutasopäätöstä tehtäessä otetaan huomioon kansallisesti merkittävät riskit, alueella esiintyvät uhat ja riskit sekä määritellään toiminnan tavoitteet, käytettävät voimavarat, tuotettavat palvelut ja niiden taso. Palvelutasopäätös sisältää pelastuslaitoksen toiminnan kehittämissuunnitelman vuosille 2024-2027. Palvelutasopäätöksen valmistelun yhteydessä pelastuslaitoksen organisaatiota uudistetaan vastaamaan palvelutasopäätöksen mukaista palvelutuotantoa ja hyvinvointialueen kehittämistarpeita.

Pelastustoiminnan palvelut tuotetaan lähipalveluna pelastusasemilta. Pelastustoiminnan resurssit ovat maakunnallisia ja niitä käytetään ja säädetään turvallisuustilanteen ja tehtävien hoidon edellyttämällä tavalla. Pelastustoiminnan kehittämisessä jatketaan pelastustoiminnan toimintatapojen muokkaamista siten, että pelastustoimintaa pystytään toteuttamaan turvallisesti ja nykyistä niukemmin kalusto- ja henkilöstöresurssein. Painopisteenä on pelastuslaitoksen henkilöstön koulutuksen ja osaamisen kehittäminen. Pelastuslaitoksen valmius suuronnettomuuksien ja häiriötilanteiden johtamiseen turvataan, osana kansallista pelastustoimen johtamiskykyä ja hyvinvointialueen tilannekeskusta.

Onnettomuuksien ehkäisyn kehittämistoimenpiteet kohdistetaan valvonnan keskittämiseksi entistäkin riskiperusteisemmaksi, etenkin erikoiskohteiden valvonnan osalta (A1-A6 kohteet). Valvontasuunnitelmassa määritellään palotarkastettavat kohteet ja muut valvontatoimenpiteet paikallisten olosuhteiden ja alueella esiintyvien riskien sekä toteutuneiden onnettomuuksien perusteella. Suoritettavia toimenpiteitä suunnataan sellaisiin riskikohteisiin, joissa olemassa olevat riskit ovat suuret tai pelastuslaitoksen yksiköt eivät saavuta kohdetta riittävän nopeasti. Valvontaa laajennetaan asuinalueisiin, jotka eivät ole vastanneet itsearviointi lomakkeisiin. Asuinrakennusten itsearvioinnin tavoitteena on 1500 vastauksen saaminen vuosittain.

Turvallisuusviestinnässä siirrytään määrällisestä mittaamisesta laadulliseen mittaamiseen. Turvallisuusviestinnän strategisissa tavoitteissa esitetään yksityiskohtaisemmin turvallisuusviestintään kuuluvan valistuksen, neuvonnan ja koulutuksen tavoitteet, keinot ja resurssit tavoitteiden saavuttamiseksi. Turvallisuusviestinnän toteutumista seurataan jatkossa

määrällisten tavoitteiden sijaan laadullisilla tavoitteilla. Tätä varten kaikki valistus ja koulutussuoritteet pisteytetään.

Varautumisen vastuualue ylläpitää, yhteensovittaa ja kehittää osaltaan hyvinvointialueen sekä pelastuslaitoksen varautumista. Varautumisen perustana on kansalliseen ja alueelliseen riskinarvioon pohjautuva valmiussuunnittelu. Varautumisen vastuualue ylläpitää ja kehittää Pohjois-Karjalan maakunnan alueellista turvallisuustilannekuvaa yhdessä Pohjois-Karjalan varautumisen rakenteiden kanssa.

Ensihoitopalvelun toiminalliset tavoitteet ja painopisteet vuodelle 2023

Yhteistyössä 24/7 akuuttikeskuksen ja pelastuslaitoksen kanssa toteutetaan ensihoitopalvelun vaativien tilanteiden johtamiseen ja hoitamiseen keskittyvä yksikkö, jolla tuetaan ensihoitoyksiköiden työskentelyä ja tilannejohtoa. Toimintaan palkataan lisää neljä ensihoidon kenttäjohtajaa, jotka työskentelevät vati-yksikössä ja pelastuslaitoksella ensihoitopalveluiden kenttäjohdon tehtävissä.

Tilannekeskuksen käynnistyessä aloitetaan uutena toimintona ensihoitopalveluita tukeva kiireetöntä hoitoa tarvitsevien potilaiden hoidontarpeen arviointi. Tavoitteena on, että hoidontarpeen arvioinnilla parannetaan asiakkaiden saamaa palvelua oikeassa paikassa ja oikeaan aikaan. Pelastuslaitos sijoittaa tilannekeskukseen hoidontarpeen arviointiin kolme henkilötyövuotta.

Ensihoidon johtamisjärjestelmä uudistetaan ja samalla vahvistetaan hoitotyön johtamista ja ensihoitohenkilöstön saamaa ammatillista tukea. Pelastuslaitokselle vakinaistetaan kokeilusta saatujen kokemusten perusteella kolme alueellisesti työskentelevää ensihoitomestaria.

Ikäihmisten palvelujen toimialueen ja pelastuslaitoksen välistä yhteistyötä tiivistetään ja palveluintegraatiota syvennetään kotihoidon osa-alueella. Pelastuslaitos huolehtii säännöllisten yöaikaisten kotihoidon käyntien, turvapuhelinkäyntien, hoidontarpeen arviointien ja kotihoidossa saattohoitopotilaiden tukemisesta Kiteen, Rääkkylän, Joensuun ja Lieksa alueilla. Pelastuslaitos budjetoit ensihoitopalveluihin toiminnan järjestämiseen tarvittavan menolisäyksen ja varautuu rekrytoimaan henkilöstön. Uudesta toiminnasta pelastuslaitokselle aiheutuvat kustannukset toteutetaan kustannusneutraalisti toimialueiden välisenä määrärahasiirtona.

Hyvinvointialuekonsernin varautumisen tavoitteet ja painopisteet vuodelle 2023

Turvallisuuden ja varautumisen lautakunta toimii monijäsenenä pelastusviranomaisena sekä valmistelee, yhteensovittaa ja toimeenpanee hallintosäännön mukaisesti hyvinvointialueen konsernin varautumista koskevat asiakokonaisuudet.

Hyvinvointialueella pelastuslaitos ja turvallisuuspalvelut huolehtivat konsernin valmiussuunnittelun käytännön toteutuksesta yhteistyössä toimialuejohtajien ja varautumisasiantuntijaryhmän kanssa.

Toimintavuoden aikana vahvistetaan alueellinen riskinarvio, jossa määritellään merkittävimmät Pohjois-Karjalaan kohdistuvat alueelliset uhat ja häiriötilanteet. Kansallisen ja alueellisen riskiarvion pohjalta valmistellaan hyvinvointialueen valmiussuunnitelman yleinen osa. Pelastuslaitos ja turvallisuuspalvelut vastaavat hyvinvointialuekonsernin valmiussuunnitelman yleisen osan laadinnasta yhteistyössä toimialuejohtajien ja varautumisasiantuntijaryhmän kanssa (konsernin sisäinen yhteinen varautuminen).

Hyvinvointialueen kokonaisturvallisuuden ja varautumisen uusi vastuujako huomioiden on tarpeen tarkastella myös hallinnolliseen organisoitumiseen liittyviä päivitystarpeita osana hyvinvointialueen organisaatiouudistusta (vastuuhenkilöt: pelastusjohtaja ja turvallisuuspäällikkö).

Hyvinvointialueen palveluiden turvaamiseksi on tarpeellista parantaa materiaalisien varautumisen tasoa ja jatkuvuuden hallintaa. Toimintavuoden aikana suunnitellaan kaikkia toimialueita koskeva polttoainehuoltovarmuuden riittävä varautumisen taso sekä tarvittavat toimenpiteet huoltovarmuuden turvaamiseksi.

Hyvinvointialueen tilannekeskushanke toteutetaan suunnitelman mukaisesti yhteistyössä konsernipalveluiden ja muiden toimialueiden kanssa. Toimialueet suunnittelevat omien tarpeittensa mukaisesti tilannekeskuksesta hoidettavat tehtävät ja sijoittavat tilannekeskukseen tarvittavan henkilökunnan. Tavoitteena on, että tilannekeskus aloittaa toimintansa Q2/2023.